

**DIGITALISERINGENS
EFFEKTER PÅ
JURISTPROFESSIONEN
RAPPORT**

AKAVIA

“

Nya digitala hjälpmedel och verktyg har fått människor att ändra sina sätt att arbeta och leva.

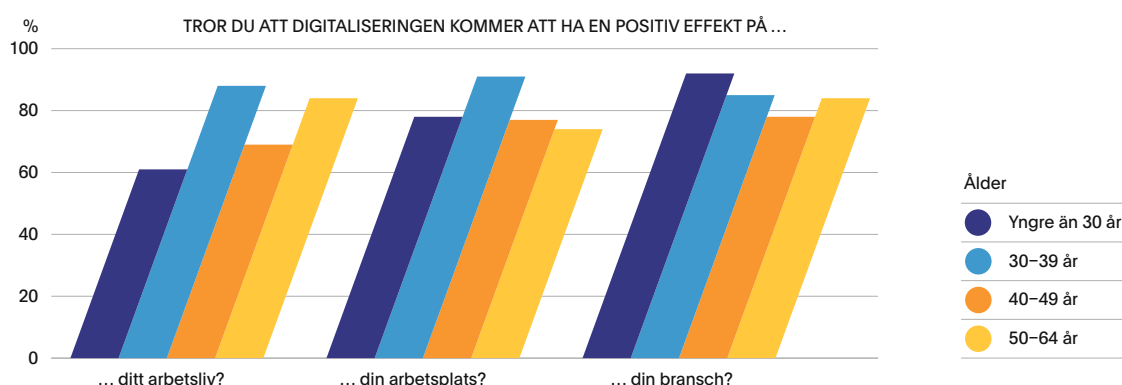

30-

DIGITALISERINGENS EFFEKTER PÅ JURISTPROFESSIONEN

Digitaliseringen har under de senaste åren inneburit en omfattande omställning för samhället med begrepp som **Artificiell intelligens (AI), automatisering och robotisering**. Nya digitala hjälpmedel och verktyg har fått människor att ändra sina sätt att arbeta och leva. Övergången från analogt till digitalt har förändrat förutsättningarna för olika branscher. Genom att använda teknik för att förnya, förenkla och förbättra arbetssätt och tjänster har digitaliseringen medfört både utmaningar och möjligheter för en mängd olika branscher.

Juristprofessionen är inget undantag och branschen står inför en betydande omvandling. Genom nya standardiserade och automatiserade tjänster uppstår goda möjligheter för att effektivisera det juridiska arbetet utan att kvaliteten försämras. Det antas utmana befintliga affärsmodeller, organisationsstrukturer och instegsjobb. I vilken utsträckning det påverkar arbetsmarknaden för jurister går ännu inte att utläsa men en panelundersökning som Akavia gjort visar att juristerna inte är särskilt oroliga för att branschen ska påverkas negativt av digitaliseringen. Av de yngre som deltog i undersökningen svarade nio av tio att de tror att digitaliseringen kommer att ha en positiv effekt på branschen.

För att bättre förstå i vilken utsträckning som den digitala omställningen påverkar juristbranschen, höja kunskapsnivån kring ämnet och driva frågan framåt gjorde Akavia en omfattande undersökning under hösten 2020. Genom rundabordssamtal och intervjuer med både juniora och seniora jurister från olika delar av branschen samlade vi in erfarenheter av digitaliseringens effekter och vilka den antas ha framöver. Den här rapporten är en sammanfattning av det material som samlats in, de rundabordssamtal och intervjuer som Akavia har arrangerat och en panelundersökning som genomförts.

Begreppet Artificiell Intelligens eller maskinintelligens syftar i den här rapporten på programvaror som har förmågan till att efterlikna mänskligt beteende och tänkande. Med juristbranschen avses i den här rapporten advokat- och juristbyråer, bolags- och verksjurister, rättsväsende, juristutbildningar samt kommunal och statlig förvaltning där många av Akavias juristmedlemmar arbetar.

FRAMTIDEN INNEBÄR STORA MÖJLIGHETER MEN OCKSÅ UTMANINGAR

Digitalisering och automatisering ändrar förutsättningarna för hela juristbranschen. Ny teknik kan komma att minska behovet av viss arbetskraft men kan också öka efterfrågan av juridiska tjänster i och med att digitaliseringen gör juridiken tillgänglig för en bredare allmänhet. Digitaliseringen innebär en väg framåt för juristprofessionen. Genom att frigöra tid som traditionellt lagts på enklare handlägningsärenden kan juristerna lägga ännu mer fokus på att tillföra perspektiv och aspekter i ärenden och samtidigt ägna sig mer åt kvalificerat arbete, kärnuppgifter och bidra med sin spetskompetens.

En förändrad yrkesroll kommer att innebära att nya kompetenser efterfrågas hos nyexaminerade jurister vilket i sin tur ställer krav på högskolor och universitet. Redan nu finns en uttalad efterfrågan efter jurister med it-kompetens men många nyexaminerade jurister saknar it-relaterade kunskaper. För att svenska juristutbildningar ska hålla toppklass behöver juristutbildningarna därför anpassas efter den teknologiska utvecklingen.

Samtidigt visar Akavias panelundersökning att viljan till att lära och utvecklas finns bland juristerna. I panelundersökningen svarade totalt 98 procent av juristerna att de vill lära sig nya it-verktyg. En siffra som visar att efterfrågan på vidareutveckling och vilja till att använda sig av digitaliseringen inom professionen är stor.

Allt pekar på att jurister i framtiden kommer att behöva mer digital kompetens och besitta förmågan att bearbeta, förstå och tolka stora mängder digital information i olika format. Framtidens jurister behöver också förstå effekterna av de algoritmer och koder som styr hur den digitala informationen systematiseras, katalogiseras och indexeras i stora databaser. När AI används för juridiska råd, avtal eller beslut baserade på sådana databaser, krävs inte bara ett kritiskt tänkande utan också en reflektion över om utfallet är rimligt sett utifrån i vilket sammanhang det ska tillämpas.

Under de rundabordsamtal som ligger till grund för den här rapporten fick deltagarna beskriva viktiga egenskaper hos framtidens jurister. Kreativitet, empati och nyfikenhet var de mest återkommande egenskaperna som framhävdes. Andra egenskaper som beskrevs som viktiga för framtiden är juristens förmåga att vara nytänkande, affärsmässig och att ha förmågan att skapa nya affärsmodeller.

//

Digitalisering och automatisering ändrar förutsättningarna för hela juristbranschen.

”

En databas och en robot är inte bättre eller mer fullständig än den data den är uppbyggd av och den kod och de sökord/kriterier som är inprogrammerade. Vem och hur detta har gjorts är en fråga om tillit till erkänt skickliga jurister som har den här förståelsen. Tillämpningen och användningen av utfallet är en fråga om tillit till likaledes skickliga jurister som, till skillnad från vad robotar och AI, kan tillföra har ett empatiskt och autentiskt förhållningssätt.

Jenny Kallerman, bolagsjurist- och managementkonsult samt andre vice ordförande på Akavia

ADVOKAT- OCH JURISTBYRÅER

Enligt Konkurrensverkets rapport, 2017 går det att dela in digitaliseringen av juridiken i tre faser.

Den första fasen syftar främst på övergången från det analoga till det digitala. Den andra fasen berör automation, vilket innebär att stora delar av en jurists arbete digitaliseras. Den tredje fasen berör den fas som vissa byråer närmar sig, där AI som kan göra analyser och ge rekommendationer introduceras.

Forskning pekar på hur digitaliseringen tvingat många advokatbyråer till en förändring och att i allt större utsträckning frångå traditionella yrkesroller, timdebiterande affärsmodeller och partnersverksamheter. Vissa moderna byråer erbjuder sina klienter nya betalningsalternativ såsom fasta priser och prenumerationslösningar. Samtidigt har komplexiteten av arbetsuppgifterna ökat, affärsjurister måste exempelvis i större utsträckning ha förståelse för olika juridiska aspekter av exempelvis automatiserad produktion, e-handel och självkörande bilar skriver Charlotta Kronblad, som är forskare inom digitaliseringen av juristbranschen vid Chalmers universitet i en rapport för Vinnova.

Marknaden för juridiska tjänster växer både för komplex juridik och för standardiserad juridik som kan säljas i stor skala till lägre priser menar Charlotta Kronblad. När juridiska tjänster digitaliseras öppnas möjligheterna för onlinebaserade aktörer att agera. Genom nya affärsmodeller och onlinerådgivning har dessa nya typer av byråer ökat pressen på de mer traditionella advokatbyråerna.

BYRÅERNAS MÖJLIGHETER TILL ATT SKAPA MERVÄRDE

Digitaliseringen innebär således stora utmaningar för vissa advokatbyråer men också stora möjligheter för andra. När byråer till en följd av digitalisering får möjlighet att effektivisera sin verksamhet genom digitala hjälpmedel tillåts många fokusera på att skapa ytterligare mervärde i sin leverans till klienten. Mervärdet består till stor del av den personliga tillitsfulla relationen där en kompetent jurist kan bedöma alla delar av en klients behov, värdera eventuell output av automatiserade processer, framtida trender påverkan och på så vis bidra till klienters affärsutveckling.

”

Det vi säljer är en personlig relation där våra klienter förutsätter att vi dels har den kunskap, dels den teknik som behövs för att kunna tillgodose våra klienter med den högsta arbetskvaliteten och kostnadseffektiviteten.

Anders Moberg, partner på Cirio Law Firm

Rapporter visar att digitaliseringen även har medfört att juridik blivit alltmer lättillgänglig för allmänheten vilket har ökat kundernas förväntningar. Det blir enklare för klienten att inhämta information på egen hand, jämföra tjänstebudet och ställa aktörer mot varandra. Det blir därför allt viktigare för jurister att tillföra något mer, såsom ett genuint intresse och förståelse för sina klienters behov och bygga relationer till dem då detta kan förenkla avtalsprocesser och förhandlingar men även förlänga relationen till klienter.

Den ökande konkurrensen och tillgängligheten av juridik antas förändra den organisationsstruktur som länge präglat jurist- och advokatbyråer där biträdande jurister traditionellt sett utfört de enklare juridiska uppgifterna under ledning av ett fåtal delägare. Den dominerande organisationsformen bland byråerna är professionella partnerskap, en pyramidstruktur där toppen utgörs av delägare som i sin tur har ett flertal seniora jurister under sig, i botten av pyramiden finns de biträdande juristerna. Om den biträdande juristens roll i framtiden effektiviseras bort förändrar det hela organisationsstrukturen. Botten av pyramiden antas minska och utgöras av biträdande jurister och it-stöd. Det ställer i sin tur högre krav på att de jurister som kommer ut i arbetslivet behöver ha rätt kompetenser för att gå in i en mer senior roll tidigare.

DIGITALT ANPASSADE AFFÄRSMODELLER

Digitaliseringen bidrar till att många juridiska produkter och tjänster kan framställas på annorlunda och ofta snabbare sätt än tidigare utan att kvaliteten försämras. Teknologin och maskinintelligensen kan vara till stor hjälp för jurister, genom exempelvis bättre organisering kan byråer leverera snabbare och till ett lägre pris (McGinnis & Pearce, 2014:3054).

En utmaning som försvårar snabba förändringar i branschen är den inlåsning som många advokatbyråer har i befintliga affärsmodeller. Det vanligaste bland byråerna är att debitera per timme, en affärsmodell som dröjt sig kvar sedan länge och som nu utmanas av digitaliseringen. När automatisering och standardisering effektiviserar arbetsprocesser och gör att juridiska produkter kan framställas på nya sätt blir prismodeller baserade på antal arbetade timmar irrelevanta. En digital omställning handlar således om mer än bara en omställning för vissa byråer, den utmanar hela affärsmodeller och kan innebära att incitamenten till att använda ny teknologi förblir låga.

Digitaliseringen ställer krav på byråerna och investeringar i tekniska lösningar kan vara kostsamma. En internationell trend är att tillåta externa investeringar i advokatbyråer för att på så sätt kunna finansiera investeringar i teknik. Det kan dock kräva att en analys/ställningstagande görs huruvida externa ägandedelar är förenliga med advokatens oberoende. Advokatsamfundets befintliga regler om god advokatsed innebär att endast advokater får vara vd eller sitta i styrelsen i ett advokatbolag, detsamma gäller kring aktieägarskap i bolaget. Ett visst utrymme finns för att kunna ansöka om dispens och på så vis ha en vd som inte är advokat.

Juristbyråer har inte samma regler att förhålla sig till vilket har medfört att vissa juristbyråer har börsnoterats och tagit in externa finansörer. Detta har även inneburit att ett flertal stora byråer har kunnat ta in externt kapital för att göra långsiktiga investeringar i teknik.

”

För att Sveriges domstolar ska kunna möta och dra nytta av digitalisering och automatisering krävs resurser men också ett strategiskt fokus.

DET SVENSKA RÄTTSVÄSENDET

Inom det svenska domstolsväsendet har digitaliseringen inneburit nya möjligheter.

Exempelvis har domstolar möjlighet att ta upp bevisning genom vittnesförhör via video. Digitaliseringen av domstolarnas mål- och ärendehantering ger goda möjligheter att effektivisera verksamheten, att stärka rättssäkerheten och att ge god service till medborgarna. Den 1 januari 2021 trädde nya regler i kraft som bidrar till att underlätta digitaliseringen av domstolar. Bland annat genom att domstolsärenden ska få inledas digitalt, att stämningsansökningar i tvistemål får skrivas under med avancerad elektronisk underskrift, att rättegångsfullmakter ska kunna skrivas under elektroniskt och att krav på tillhandahållande av papperskopior ska tas bort.

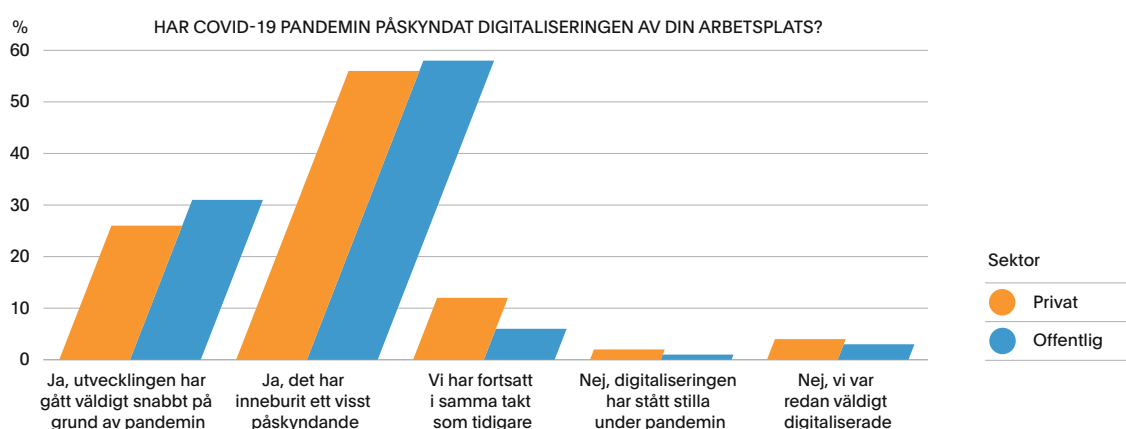
Tekniska lösningar och AI antas i framtiden i allt högre grad användas som hjälpmedel i domstolarnas rättsliga bedömningar. AI-lösningar kan komma att förenkla arbetsprocessen och göra det administrativa arbetet mer effektivt men också vara ett stöd vid beslutsfattande eller dömmande.

För att Sveriges domstolar ska kunna möta och dra nytta av digitalisering och automatisering krävs resurser men också ett strategiskt fokus. Varje domstol är självständig och har ett begränsat

budgetutrymme. Ett exempel på en domstol som ändå har valt att göra stora digitala insatser är Södertörns Tingsrätt. De kommunicerar både via sociala medier och driver en blogg. Ambitionen är att öka förtroendet för domstolarna genom att aktivt visa allmänheten hur de hanterar mål och vad de grundar sina domar och beslut på.

DIGITALA HJÄLPMEDEL OCH EN ÖKAD BEVISKOMPLEXITET

Totalt 86 procent av juristerna upplever att omställningsprocessen mot en mer digital arbetsplats har påskyndats i och med Covid-19 visar Akavias panelundersökning. Endast tre procent av juristerna anställda inom offentlig sektor anser att digitaliseringen har stått stilla under pandemin. Av de jurister som arbetar inom offentlig sektor anser 89 procent att pandemin inneburit ett visst eller ett väldigt snabbt påskyndande av digitaliseringen.

Det svenska rättsväsendet har på många sätt tvingats anpassa sig efter Covid-19 vilket har lett till en ökad digitalisering inom bland annat domstolsväsendet. I augusti kunde Domstolsverket publicera rekordsiffror över antalet avgjorda mål i domstol exklusive migrationsmål (Domstolsverket, 2020). En tydlig anledning till domstolsverkets rekordnivåer var användningen av digitala hjälpmedel. Videoteknik har blivit ett alltmer använt verktyg för att kunna genomföra digitala förhandlingar, tekniken har gjort det enklare att delta i förhandlingar och minskat antalet inställda mål. Från mars–juni 2020 ökade antalet förhandlingar som genomförts delvis eller helt digitalt med 90 procent (Domstolsverket, 2020).

”

Det vi ser på Åklagarmyndigheten är att digitaliseringen inneburit att mängden bevismaterial ökat vilket också ställer högre krav på våra analyser och tekniska förståelse.

Emma Berge, åklagare och ordförande Saco-S-föreningen på Åklagarmyndigheten.

Samtidigt visar en granskning av Brottsförebyggande rådet att antalet anmälda brott med it-inslag mer än fördubblats sedan 2006. Kryptering, kryptovalutor och sociala medier gör att bevisningen blir allt mer komplex, komplicerad och tidskrävande. Det bevismaterial som går att inhämta från exempelvis en mobiltelefon innebär omfattande analys och tidskrävande arbete för både polis och åklagare. När materialet är så omfattande finns en risk att viktig bevisning missas eller att de juridiska bedömningarna blir felaktiga.

KOMMUNALA- OCH REGIONALA FÖRVALTNINGAR OCH STATLIGA MYNDIGHETER

Den offentliga sektorn har under en längre tid befunnit sig i en digital omställningsfas och automatiserade beslut har varit vanliga inom den svenska statsförvaltningen sedan 1970-talet.

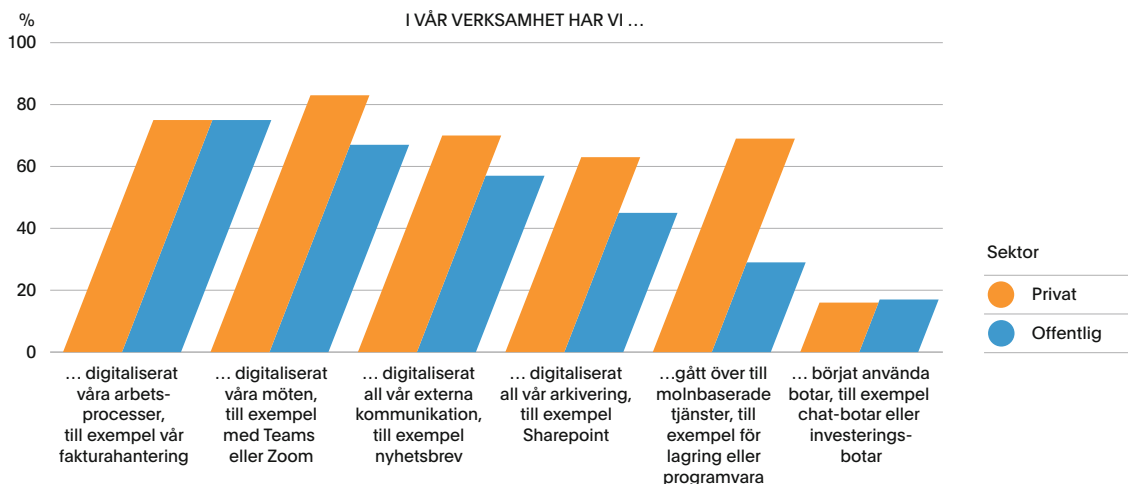
Stora satsningar har gjorts: bara under 2019 investerades cirka 149 miljoner kronor inom offentlig sektor på AI-baserad hård- och mjukvara samt AI-baserade it-tjänster visar en rapport av SCB. Utvecklingen ställer också höga krav på en strategisk kompetensutveckling för medarbetare i offentlig sektor.

I takt med digitaliseringen ökar medborgarnas förväntningar på den offentliga sektorns digitala erbjudande. Rapporter pekar på att förvaltningar inom offentlig sektor blir allt bättre på att ta tillvara digitaliseringens möjligheter och att den digitala förmågan ökar. Mycket utvecklingsarbete har exempelvis gjorts kring e-tjänster som förbättrar såväl service som handläggning av myndighetsärenden.

Den yrkesroll som jurister traditionellt sett har haft på kommunala och regionala förvaltningar är likt juristprofessionen generellt under förändring. Ett exempel är att det i takt med den tekniska utvecklingen blir allt viktigare för jurister att i tidiga skeden inkluderas i tvärvetenskapliga samarbeten vilket effektiviserar utvecklingen av system och automatisering av verksamhetsprocesser. Med utvecklingen blir juristens roll som ansvarig för regelefterlevnad också en mer problemlösande roll. Det ställer krav på juristens argumentationsförmåga, tekniska kompetens och självledarskap vilket är viktiga egenskaper för framtiden.

Akavias panelundersökning pekar på att offentlig sektor inte har digitaliserat sin verksamhet i samma utsträckning som privat sektor. Endast 29 procent inom offentlig sektor svarade att de gått över till molnbaserade tjänster, för exempelvis lagring eller programvara. Den motsvarande siffran inom det privata var 69 procent. För flera aktörer inom offentlig sektor blir övergången till molntjänster dels en fråga om personuppgiftshantering, dels en säkerhetsfråga, där risken att exempelvis förlora kontrollen över information avskräcker många organisationer från att använda molntjänster.

De kommunala förvaltningarnas förutsättningar skiljer sig mycket åt beroende på storlek och ekonomi vilket kan försvåra kostsamma digitaliseringsprojekt. Detta har medfört att digitaliseringen har kommit att se olika ut i olika kommuner. Ett flertal kommuner har inlett omställningar till digitala lösningar och automatiserade processer. Trelleborgs kommun är en sådan kommun och Nacka kommun en annan där man 2017 började att använda en robot med kapaciteten att utföra enklare administrativa uppgifter och förbereda vissa av kommunens beslut. Roboten är en del i en omställning som kommunen utformat för verksamheter som önskar automatisera sin verksamhetsprocess.

”

Det är viktigt att vi både på kommunal, regional och statlig nivå kan tänka nytt och använda erfarenhetsutbyten för att undvika onödiga fallgropar.

Pia Stark, jurist och enhetschef på etableringsenheten i Nacka kommun

Regeringen har gett uttryck för att ambitionen är att Sverige ska vara bäst i världen på att ta tillvara digitaliseringens möjligheter. En utmaning för ökad digitalisering är samordning mellan olika kommuner, regioner och myndigheter, vikten av gemensamma standarder är därför stor. Därför har Regeringen tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner under 2020 presenterat en avsiktsförklaring om att driva en gemensam process mellan staten, kommuner och regioner för att öka digitaliseringen.

”

Det är viktigt att det finns en bra samverkan inom den offentliga förvaltningen för att vi ska kunna erbjuda medborgarna och företagen bra tjänster.

Linn Kempe, chefsjurist på Myndigheten för digital förvaltning.

En utredning som Riksrevisionen gjort visar att automatiseringen av beslutsprocesser antas ha lett till minskade kostnader för myndigheter och kortare väntetider för enskilda. Utredningen visar även på förbättringar inom rättssäkerheten där automatiseringen kommit att innebära en ökad likabehandling. Samtidigt ställer automatiseringen stora krav på att regleringen av automatiskt beslutsfattande är väl genomtänkt och rättssäker då den på många sätt berör kärnan av den svenska demokratin.

JURISTUTBILDNINGENS BEHOV AV UTVECKLING

En utmaning för utbildningsväsendet är att säkerställa att nästa generation har rätt kompetenser med sig från juristutbildningen för att kunna vara fortsatt efterfrågade på framtidens arbetsmarknad.

Vissa utbildningar har redan börjat anpassa sig efter utvecklingen. Stockholms universitet har exempelvis infört en obligatorisk kurs i rättsinformatik och erbjuder sina studenter valbara kurser inom it-rätt och Cyber Law.

En av de fundamentala delarna av juristutbildningen är den juridiska metoden som avser en metod för juridisk problemlösning. Metoden kan sammanfattas till fem steg: att klarlägga faktiska omständigheter för den konkreta situationen, identifiera en eller flera juridiska rättsfrågor utifrån de faktiska omständigheterna, undersöka och bedöma vilka rättsregler som är tillämpliga för situationen, använda rättsreglerna för den konkreta situationen och slutligen dra slutsatser och argumentera för rättsföljder av rättsregler som används för situationen.

Den juridiska metoden är fortfarande viktig men utbildningen saknar i betydande utsträckning praktiska moment och inslag av it.

”

Det behövs fler praktiska inslag i utbildningen samt en ökad direktkontakt med verkligheten. Forskning, utbildning och näringsliv behöver mötas på fler än ett sätt.

Jenny Kallerman, bolagsjurist- och managementkonsult samt andre vice ordförande på Akavia

Digitaliseringen och automatiseringen ställer även nya krav på juriststudenter. Nyfikenhet, ödmjukhet och grundläggande teknikkunskaper kommer att bli viktiga egenskaper i framtiden säger panelen.

”

Vi behöver nya sätt att tänka kring hur vi tar till oss kunskap. När maskiner tar över många av de standardiserade uppgifterna i yrket måste vi som människor förbättra våra intuitiva och empatiska förmågor för att kunna tolka och analysera data.

Charlotta Kronblad, forskare inom digitaliseringen av juristbranschen vid Chalmers universitet

Under ett flertal av de rundabordssamtal som Akavia arrangerade under hösten 2020 var deltagarna eniga om att den svenska juristutbildningen behöver förändras för att förbereda juristerna för framtiden. Juristutbildningen behöver bestå av en bas inom juridisk metod men också innehålla inslag av teknik och it. Utbildningen bör även utveckla studenternas kommunikationsförmågor, konflikthantering och förståelse för hur man leder förändring. Dessutom behövs ökade inslag av självledarskap och självkännedom, en högre grad av samverkan mellan akademien och näringslivet samt utökade möjligheter till praktik.

JURISTUTBILDNINGAR UTOMLANDS

Internationellt har flera universitet förändrat sin undervisning och erbjuder annorlunda kursupplägg åt sina studenter. I till exempel Australien och USA introduceras studenterna till digitala verktyg på ett annat sätt än vid svenska lärosäten. Ett flertal utländska universitet har även anpassat sina juristutbildningar efter teknikutvecklingen och försöker förbereda sina studenter för den teknologiska utvecklingen som påverkar arbetsmarknaden.

”

Även i Norden såsom vid Oslo universitet har man börjat införa teknik i utbildningarna.

Fredrik Svärd som driver bloggen Legaltech.se

Den svenska juristutbildningen riskerar att på olika sätt bli obsolet om den inte anpassar sitt kursutbud efter den digitala utvecklingen liksom många andra länder gjort.

”

Den svenska juristutbildningen bör ses över och moderniseras, annars riskerar vi att bli omsprungna av andra länder.

Andrea Lindblom, administrativ chef på Helsingborgs Tingsrätt

För att kunna förändra rättssystemet och göra juridiken mer lättillgänglig och användarcentrerad har Legal Design blivit alltmer aktuellt. Med Legal Design avses en tillämpning av en användarcentrerad design som försöker förändra rättssystemet och skapa tjänster och system som är mer användarvänliga (Hagan, 2020:4). Med hjälp av Legal Design förenklas det rättsliga systemet och gör det enklare för allmänheten att förstå och kunna ha tillgång till juridisk information.

En av de internationellt ledande aktörerna i det rättsliga systemets utveckling är Stanford University som genom sitt tvärvetenskapliga Legal Design Lab skapar tjänster och system som förenklar rättssystemet och gör det allt mer användarcentrerat.

”

Vi har framstående juridiska fakulteter, högt respekterade designutbildningar och fantastiska tekniska högskolor i Sverige. Här bör därför finnas stora möjligheter till att tvärvetenskapligt driva samhällsförändring.

Andrea Lindblom, administrativ chef på Helsingborgs Tingsrätt

”

Digitaliseringen och automatiseringen ställer även nya krav på juriststudenter. Nyfikenhet, ödmjukhet och grundläggande teknikkunskaper kommer att bli viktiga egenskaper i framtiden.

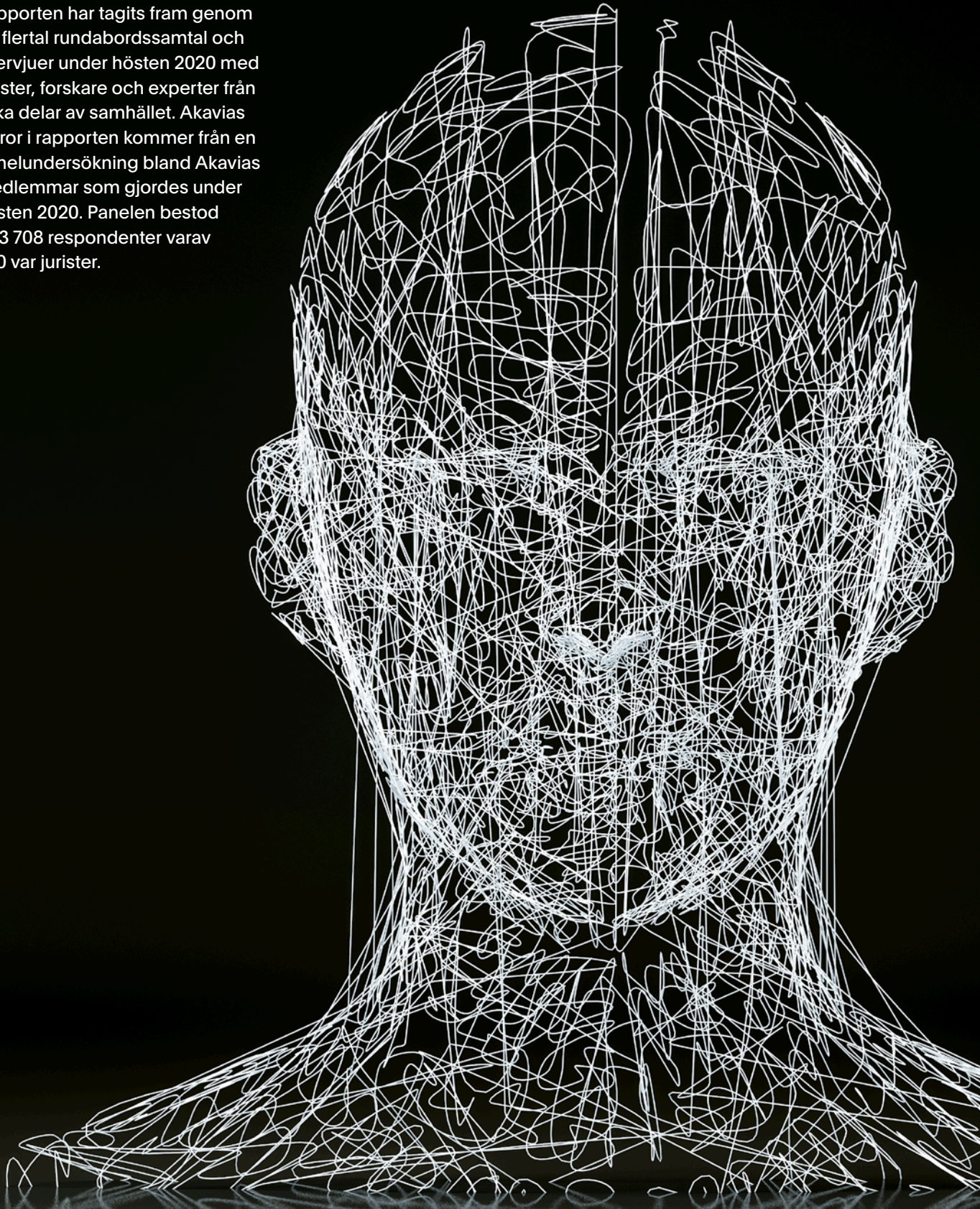
SLUTSATSER

Akavia föreslår följande övergripande åtgärder för att branschen på ett effektivt sätt ska kunna bemöta och dra nytta av digitaliseringen.

- **REFORMERA JURISTPROGRAMMET** på ett sådant sätt att nyexaminerade jurister har den kompetens som behövs för att vara attraktiva på framtidens arbetsmarknad. Tekniken förändrar juristens yrkesroll vilket gör det viktigt att lärosäten kan arbeta tvärvetenskapligt över fakultetsgränserna. Att vissa lärosäten har inkluderat kurser och praktiska element relevanta till digitaliseringen är bra men det finns ett fortsatt stort utvecklingsbehov. Den traditionella juridiska kunskapen och metoden behöver kompletteras med grundläggande teknisk förståelse och kompetens. Ett möjligt alternativ att överväga är att erbjuda fler inriktningar inom ramen för den juridiska utbildningen. Det är dessutom viktigt att lärosätena utbildar kreativa, empatiska och nyfikna studenter då det är egenskaper som kommer att vara viktiga i framtiden. Samtidigt måste alla jurister ansvara för sitt eget lärande och personliga utveckling, inte bara inom it utan även i att utveckla sin självkänedom och förmågor som AI/robotar inte klarar av.
- **IDENTIFIERA VILKA KOMPETENSER SOM ÄR VIKTIGA FÖR FRAMTIDEN** för att jurister ska kunna vara efterfrågade på den framtida arbetsmarknaden. Framtidsutsikten för juristprofessionen är fortsatt god men det är viktigt att arbetsgivare inom ramen för kompetensutveckling av medarbetare ska tillgodose behovet av teknisk/digital kompetens. En av de största utmaningarna för digital utveckling inom offentlig sektor är kompetensförsörjning, därför behövs satsningar på strategisk kompetensutveckling. När yrkesrollen förändras är det viktigt med en stor anpassningsbarhet och möjligheterna till ett livslångt lärande är ett grundläggande behov.
- **ÖKADE RESURSER TILL RÄTTSVÄSENDET OCH ETT ÖKAT STRATEGISKT FOKUS PÅ DIGITALISERINGSFRÅGORNA** behövs för att kunna skapa en långsiktighet i den digitala omställningen. För att rättsväsendet ska kunna klara av de utmaningar som digitaliseringen och automatiseringen ställer måste samtliga myndigheter inom rättsväsendet få långsiktiga resurser både till investeringar i datasystem, konkurrenskraftiga löner och kompetensutveckling för medarbetarna. Detta för att kunna klara sina uppdrag på ett hållbart sätt och samtidigt behålla medarbetare med nödvändig kompetens.
- **BERÖRDA REGELVERK BÖR SES ÖVER OCH ANPASSAS** efter de utmaningar som digitaliseringen och automatiseringen ställer. För att Sverige ska kunna vara bäst i världen på att ta tillvara digitaliseringens möjligheter är det viktigt att utvecklingen inte begränsas av föråldrade regelverk. Idag finns det exempelvis stora begränsningar i regelverken kring hur advokatbyråer kan ta in externa finansärer vilket försvårar digitala omställningar och teknikinvesteringar. Vi menar att det är viktigt att Advokatsamfundet bidrar till analys/tydliggör hur digitalisering och nya affärsmodeller är förenligt med advokatens roll och kraven på god sed.
- **ÖKAD SAMVERKAN MELLAN OFFENTLIGA SEKTORNIS OLIKA FÖRVALTNINGAR** behövs för att uppnå synergieffekter. Digitala omställningar har visat sig vara kostnadseffektiva för myndigheterna och tidssparande för enskilda därför är det viktigt att utvecklingen inte hämmas av begränsad samverkan mellan offentliga sektorns olika förvaltningar.

GENOMFÖRANDE

Rapporten har tagits fram genom ett flertal rundabordssamtal och intervjuer under hösten 2020 med jurister, forskare och experter från olika delar av samhället. Akavias siffror i rapporten kommer från en panelundersökning bland Akavias medlemmar som gjordes under hösten 2020. Panelen bestod av 3 708 respondenter varav 850 var jurister.

Akavia bildades av Jusek och Civilekonomerna den 1 januari 2020 och samlar idag 130 000 ekonomer, jurister, samhällsvetare, it-akademiker, personalvetare och kommunikatörer. Vi arbetar för att våra medlemmar ska ha goda och rättvisa förutsättningar i arbetslivet.

Nybrogatan 30
Box 5167
102 44 Stockholm
010-303 75 00
info@akavia.se
akavia.se

